

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 2. joulukuuta 2019
(OR. en)

14745/19

ENFOPOL 526

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	2. joulukuuta 2019
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	14138/19
Asia:	Neuvoston päätelmät Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa – Neuvoston päätelmät (2. joulukuuta 2019)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3735. istunnossaan 2. joulukuuta 2019 hyväksymät neuvoston päätelmät Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa.

Neuvoston päätelmät Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa

OTTAEN HUOMIOON Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen poliisiyhteistyötä ja Europolin tehtäviä koskevan 87 ja 88 artiklan sekä Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) 11 päivänä toukokuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794;

TODETEN, että edellä mainittujen välineiden mukaan Europolin tehtävänä on tukea ja tehostaa jäsenvaltioiden poliisiviranomaisten ja muiden lainvalvontaviranomaisten toimintaa ja niiden keskinäistä yhteistyötä, jolla ehkäistään ja torjutaan vakavaa rikollisuutta; tässä yhteydessä Europolin olisi vahvistettava rooliaan EU:n rikostietojen keskuksena perussopimuksen asettamissa rajoissa;

PITÄEN MIELESSÄ nykyaikaisen teknologian yhä nopeamman kehityksen ja siitä johtuvan verkossa, pimeässä verkossa tai näiden teknologioiden avulla tehtyjen vakavien rikosten lisääntymisen;

OTTAEN HUOMIOON, että Europol voi täyttää tehokkaammin edellä mainituissa välineissä vahvistetun tehtävänsä, jos se pystyy nopeasti keräämään ja käsittelemään saatavilla olevia tietoja nykypäivän nopeasti muuttuvassa verkkoympäristössä, mukaan lukien tiedot, joita on pyydetty ja saatu suoraan yksityisiltä osapuolilta, tämän vaikuttamatta Europolin velvoitteeseen ilmoittaa kyseiset tiedot jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille heti, kun nämä viranomaiset on nimetty;

KATSOEN, että yksityisillä osapuolilla on yhä merkittävämpi rooli kyberympäristöä hyödyntävien rikosten ehkäisemisessä ja torjunnassa, koska niillä on usein hallussaan merkittäviä määriä lainvalvontaoperaatioiden kannalta merkityksellisiä henkilötietoja, minkä vuoksi ne tarvitsevat oikeusvarmuutta, jos niiden on siirrettävä henkilötietoja Europolille;

HUOMAUTTAEN, että nykyinen lainsäädäntökehys, erityisesti asetuksen (EU) 2016/794 17 ja 26 artikla, rajoittaa Europolin mahdollisuutta käsitellä yksityisiltä osapuolilta saatuja asiasisältöä koskevia tietoja siltä osin kuin ne edellyttävät tietojen toimittamista etukäteen muiden kanavien kautta¹, mikä voi aiheuttaa huomattavia viivästyksiä ja viime kädessä johtaa siihen, että tällaiset tiedot ovat vanhentuneita tai merkityksettömiä tutkinnan tai analysoinnin kannalta;

LISÄTEN tältä osin, että nykyinen lainsäädäntökehys voi myös aiheuttaa merkityksellisten tietojen menettämisen kokonaan esimerkiksi silloin, kun jäsenvaltio pitää yksityiseltä osapuolelta saatuja tietoja merkityksettöminä eikä näin ollen käynnistä omaa tutkintaansa tai esitä perustetta kyseisten tietojen Europolille toimittamiselle, kun taas Europol olisi voinut toimeksiantonsa mukaisesti osoittaa yhteyden yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, jos yksityinen osapuoli olisi toimittanut tiedot sille suoraan;

PALAUTTAEN MIELEEN, että lainvalvontatyöryhmässä 11. heinäkuuta² ja 16. syyskuuta³ 2019 tämän rajoituksen mahdollisista poistamiskeinoista käytyjen keskustelujen perusteella jäsenvaltiot totesivat operatiiviset tarpeet ja ilmaisivat tukensa sille, että Europolille on annettava välineet, joita se tarvitsee tehtäviensä hoitamiseen;

PITÄEN kuitenkin MIELESSÄ, että järjestelmän, jonka mukaan yksityiset osapuolet toimittavat tietoja suoraan Europolille, olisi pohjauduttava jäsenvaltioiden suostumukseen perustuvaan menettelyyn, joka voitaisiin toteuttaa sellaisen Europolin ehdottaman luettelon muodossa, johon olisi koottu yksityiset osapuolet, joilta Europolin olisi saatava henkilötietoja. Luettelosta päätettäisiin säännöllisin väliajoin kansallisia viranomaisia edustavassa Europolin hallintoneuvostossa.

¹ Kyse on siis tiedoista, jotka ovat peräisin jostakin kansallisesta yksiköstä tai kolmannen maan taikka kansainvälisen järjestön yhteyspisteestä, kuten Europol-asetuksen 26 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa täsmennetään.

² 10494/19.

³ 11832/19.

KATSOEN, että tällaisen järjestelmän olisi myös oltava vapaaehtoinen ja täysin perusoikeuksien ja sovellettavan lainsäädännön, erityisesti asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), mukainen, joka erityisesti henkilötietojen suojan osalta toimisi myös riittävänä oikeusperustana, jonka nojalla yksityiset osapuolet voivat toimittaa henkilötietoja Europolille, säilyttäen samalla Europolin tukirooli täysin edellä mainitun lainsäädännön mukaisesti; ja

OTTAEN HUOMIOON, että yksityisten osapuolten kanssa tehtävän strategisen yhteistyön sääntelemistä koskevien yhteisymmärryspöytäkirjojen nykyinen järjestelmä saattaa edellyttää tarkistamista, jotta voidaan ottaa käyttöön tarkemmin määritelty kehys henkilötietojen suoraa vaihtoa varten, mukaan lukien Europolin hallintoneuvoston roolin vahvistaminen;

HUOMAUTTAEN, että kaikille jäsenvaltioille, joita yksityisen osapuolen Europolille toimittamat tiedot koskevat, on ilmoitettava asiasta mahdollisimman pian kunkin jäsenvaltion Europolin kansallisen yksikön välityksellä;

PALAUTTAEN MIELEEN, että yksityiset osapuolet, jotka hyväksyvät tietojen toimittamisen Europolille, eivät ole valtiollisia toimijoita, joten niiden ei pitäisi odottaa saavansa palautetta kyseisten tietojen käytöstä eikä voivansa asettaa rajoituksia siirtämiensä tietojen käsittelylle;

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

- on tietoinen Europolin kiireellisestä operatiivisesta tarpeesta pyytää ja vastaanottaa tietoja suoraan yksityisiltä osapuolilta kunnioittaen samalla Europolin tukitehtävää jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten toteuttamien toimien osalta;
- on yhtä mieltä siitä, että pohdintaa tällaisen siirron mahdollisista yksityiskohdista on jatkettava kaikilla asianmukaisilla tasoilla edellyttäen, että edellä mainittuja perusoikeuksia, kuten henkilötietojen suojaa ja jäsenvaltioiden suostumuksen, vapaaehtoisen siirron ja palautteen puuttumisen periaatteita kunnioitetaan;
- sopii, että tulevassa keskustelussa Europolin mahdollisuudesta saada henkilötietoja yksityisiltä osapuolilta otetaan huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto.
- kehottaa KOMISSIOTA:
 - ottamaan nämä neuvoston päätelmät huomioon asetuksen (EU) 2016/794 täytäntöönpanoa koskevan uudelleentarkastelun yhteydessä, kun se tutkii käytäntöä, jonka mukaan henkilötietoja vaihdetaan suoraan yksityisten osapuolten kanssa;
 - harkitsemaan edellä mainitun uudelleentarkastelun aikataulun mukauttamista tarpeen mukaan erityisesti sen vuoksi, että eurooppalaisessa lainvalvonnassa on otettava huomioon meneillään oleva teknologinen kehitys.